

Uchwała Nr SO.15.4016.367.2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 5 grudnia 2025 r.

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości sfinansowania deficytu ustalonego w projekcie uchwały budżetowej na 2026 r. Miasta i Gminy Trzcianka

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu Nr 5/2025 z dnia 3 lutego 2025 r., w osobach:

Przewodnicząca	Edyta Zastrow
Członkowie :	Monika Paczyńska
	Marzena Węcłowicz

działając na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483), o możliwości sfinansowania deficytu budżetu ustalonego w projekcie uchwały budżetowej Miasta i Gminy Trzcianka na 2026 rok wyraża

opinię pozytywną

UZASADNIENIE

W projekcie uchwały budżetowej Miasta i Gminy Trzcianka na 2026 rok przedstawionym zarządzeniem Burmistrza Trzcianki Nr 124/25 z dnia 13 listopada 2025 r. w sprawie projektu uchwały budżetowej na 2026 rok, zaproponowane zostały dochody w wysokości 168.696.090,90 zł oraz wydatki w wysokości 183.486.876,09 zł. Planowany deficyt wyniesie 14.790.785,19 zł, który zostanie sfinansowany przychodami „z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, z tytułu przelewów z rachunków lokat oraz z tytułu kredytów i pożyczek”. Relacja planowanego deficytu do planowanych dochodów wynosi 8,77%.

W projekcie uchwały budżetowej (załącznik Nr 3) zaplanowano przychody z tytułu: spłat pożyczek udzielonych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (§ 902) w wysokości 681.517,05 zł, przychodów jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (§ 905) w wysokości 1.138.511,81 zł, kredytów i pożyczek zaciągniętych na rynku krajowym (§ 952) w wysokości 14.524.015,80 zł oraz przelewów z rachunków lokat (§ 994) w wysokości 1.655.128,16 zł. Rozchody zaplanowano z tytułu pożyczki udzielonej na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (§ 962) w wysokości 681.517,05 zł oraz z tytułu spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów (§ 992) w wysokości 2.526.870,58 zł.

Źródłem przychodów ujętych w § 905 w kwocie 1.138.511,81 zł są środki z BGK pozyskane w 2024 r. i przeznaczone do wykorzystania w latach następnych w wysokości 1.082.203,93 zł oraz środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie zostały zaangażowane w realizację budżetu 2025 i w latach wcześniejszych.

Z dokumentów będących w posiadaniu tutejszej Izby, tj. z bilansu z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2024 r., sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 30 września roku 2025 oraz uchwały budżetowej na 2025 rok wynika, że na dzień wydania niniejszej opinii Gmina posiadała niezaangażowaną w budżecie roku 2025 nadwyżkę z lat ubiegłych, w wysokości pozwalającej na zaangażowanie w budżecie roku 2026 kwoty 1.138.511,81 zł, pod warunkiem, iż nie zostanie ona do końca roku zaangażowana w budżecie roku 2025. Przy czym Skład Orzekający zauważa, że rzeczywisty poziom nadwyżki z lat ubiegłych na koniec 2025 r. będzie możliwy do ustalenia dopiero po zakończeniu roku, zamknięciu ksiąg rachunkowych oraz sporządzeniu sprawozdań finansowych za 2025 r. Ponadto Jednostka w planie rozchodów roku 2025 zaplanowała przelewy na rachunki lokat (§ 994) w wysokości 1.655.128,16 zł.

Przewiduje się, że w roku budżetowym 2026 spłaty zobowiązań Gminy z tytułu rat kredytów i pożyczek (2.526.870,58 zł) wraz z należnymi odsetkami (3.950.350,00 zł) wyniosą 6.477.220,58 zł i nie przekroczą dopuszczalnego limitu spłaty zobowiązań określonego na podstawie art. 243 ustawy o finansach publicznych. Relacja, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych zostanie zachowana również w pozostałych latach obejmujących okres spłaty zobowiązań, z wyjątkiem roku 2029, dla którego relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ufp (po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok) wynosi 4,29 %, natomiast dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy) wynosi 4,25% (stopień niezachowania relacji w roku 2029 wynosi 0,04%).

Skład Orzekający wskazuje, że w myśl przepisu art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych zaciąganych/emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę tych zobowiązań, w tym odsetkami od kredytów i pożyczek oraz odsetkami i dyskontem od papierów wartościowych, do planowanych dochodów bieżących budżetu, pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące, przekroczy średnią arytmetyczną wyliczoną według wzoru określonego w ustawie. Wskazać należy, iż zgodnie z art. 296c ust. 1 ustawy o finansach publicznych relacja ograniczająca wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych może być niezachowana w latach 2024 – 2029 w przypadku, gdy prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem pomniejszonych o dotacje i środki o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

Na podstawie wielkości wykazanych w projekcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy Trzcianka na lata 2026 – 2040 Skład Orzekający ustalił, że relacja prognozowanej łącznej kwoty długu do prognozowanych dochodów ogółem pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego w 2029 roku wyniesie 42,94%. Zatem prognozowana łączna kwota długu na koniec 2029 roku nie przekroczy 100 % planowanych dochodów ogółem w danym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych,

nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego, co spełnia wymogi wynikające z przywołanego powyżej przepisu art. 296c ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto Skład Orzekający zauważa, iż w 2028 r. występuje zagrożenie w zakresie zachowania relacji, o której mowa w art. 243 ustawy, gdyż różnica pomiędzy wskaźnikiem dopuszczalnym obliczonym w oparciu o plan trzeciego kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy z poz. 8.3, a wskaźnikiem planowanym łącznej spłaty zobowiązań z poz. 8.1 jest niewielka i wynosi 0,60% punktu procentowego, co oznacza wysokie ryzyko niezachowania przedmiotowej relacji.

O możliwości utrzymania relacji, o której mowa w art. 243 ustawy na poziomie prognozowanym w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zadecyduje realizacja wielkości budżetowych na prognozowanym poziomie, a w szczególności realizacja wyniku operacyjnego (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) i dochodów ze sprzedaży majątku. Podkreślić należy, że wykonanie nadwyżek operacyjnych i dochodów ze sprzedaży majątku poniżej planowanych wielkości niekorzystnie wpłynie na poziom dopuszczalnego wskaźnika spłaty zadłużenia jednostki.

Skład Orzekający wskazuje zatem na konieczność stałego monitorowania sytuacji finansowej Gminy, a w szczególności wielkości kształtujących poziom ww. relacji, gdyż nawet niewielkie odstępstwa od przyjętych w projekcie wieloletniej prognozy finansowej założeń, mogą doprowadzić do naruszenia relacji wynikającej z przepisu art. 243 ustawy. Konieczne jest zatem rzetelne ustalenie możliwych do realizacji wielkości budżetowych w poszczególnych latach prognozy. Przy czym należy mieć na uwadze, że prognoza musi być realistyczna i gwarantować we wszystkich latach, nie tylko zachowanie relacji z art. 243 ustawy, ale również realizację nałożonych na Gminę zadań.

Skład Orzekający uznaje, że wskazane źródła sfinansowania deficytu zaproponowane w projekcie uchwały budżetowej na 2026 rok są prawnie dopuszczalne i możliwe do pozyskania przez Gminę.

Biorąc pod uwagę powyższe Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Edyta Zastrow

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty doręczenia uchwały.